

Ik ben combinant in twee jachtvelden, één van ongeveer 200 ha en de andere van ongeveer 400 ha, beide zijn gelegen in het Roerdal (Limburg). Ik heb mijn jachtakte al 15 jaar maar ik ben al zo'n twintig jaar actief bezig met de jacht. Met de trendtelling in het voorjaar doe ik al 20 jaar mee. Het valt mij op dat in de afgelopen twintig jaar veel is veranderd met de jacht op gebied van regelgeving. Op zich is daar niks mis mee maar al die veranderingen worden door niet-deskundigen bepaald. Tegenwoordig moet er van alles gerapporteerd worden, allerlei juridische procedures en veel voorwaarden die opgelegd worden aan de uitvoering van jacht. En nu komt u met het besluit om de jacht op haas en konijn te sluiten in de provincies Groningen, Limburg en Utrecht.

Ik ben het niet eens met uw voorgenomen besluit. Ten eerste omdat uw voorgenomen besluit op politieke redenen genomen is. En daarnaast heeft u uw besluit genomen op ondeugdelijk onderzoek.

Uit die onderzoeken (waarop uw besluit gebaseerd is) uitgevoerd door Sovon en WENR is gebleken dat het slecht gaat met de haas en konijn. Uit deze onderzoeken blijkt dat er slechts andere onderzoeken aangehaald zijn. Er is helemaal geen onderzoek gedaan naar de oorzaken waarom de stand fors is afgenomen. Uit het onderzoek is ook het basisjaar verlegd van 1960 naar 1950. Hiervoor is geen wetenschappelijke motivatie aangedragen waarom dit is gedaan. Bovendien heeft de Zoogdierenvereniging in een artikel van een paar jaar geleden aangegeven dat er geen verspreidings- en aantal-ontwikkelingen zijn in de periode voor 1960. Uit een data-analyse is gebleken dat met het verleggen van het basisjaar de haas wel op de Rode Lijst moet komen als bedreigd diersoort. Dit neigt ernaar dat de conclusie van het onderzoek is geconstrueerd om de jacht op haas en konijn überhaupt te sluiten.

Uit het onderzoek van Sovon en WENR is nergens aan op te maken dat jacht de bepalende factor is waarmee de stand van hazen en konijn bedreigd wordt. Ik ben van mening dat jacht juist de manier is om de stand van al het in wild voorkomende dieren te beheren. Juist door de jacht op kraaien en vossen wordt de stand van deze predatoren beheerd. Daarmee krijgen de hazen (en ook weide- en akkervogels) nog een kans om hun jongen groot te brengen zonder dat hun ogen uitgepikt worden door kraaien en vervolgens opgegeten worden door een das, reiger, ooievaar of vos. En afgelopen week op 3 juni 2022 heeft de provincie Limburg besloten om de jacht op vos (op grond van de landelijke vrijstelling) ook te verbieden. Dit soort besluiten zal de stand van hazen en konijnen echt niet bevorderen, in tegendeel zelfs!

Het onderzoek Meetnet Urbane Soorten en Broedvogelmonitoring van Sovon is gericht op vogels waarbij haas als "bijvangst" meegeteld wordt. Dat impliceert dat één teller wel hazen telt en de andere teller niet. Sommige telgegevens van haas worden wel ingevoerd in de database, andere weer niet. Dat lijkt mij geen goede basis voor een besluit over hazen en konijnen. Trouwens ik heb in de afgelopen jaren geen teller van Sovon of WENR gezien in mijn jachtvelden. Het Deens Staatsinstituut voor Wildonderzoek Kalø heeft in 1948 wetenschappelijk vastgesteld dat met de beste tellingen ongeveer 30% van de werkelijk stand van reeën geteld wordt. Reeën zijn beduidend groter dan hazen. Ik wil hiermee aangeven dat een tellingen gericht op vogels geen goede basis is om wetenschappelijk onderzoek naar hazen te kunnen onderbouwen.

Verder zijn deze onderzoeken uitgevoerd in telgebieden met veel natuur. In een onderzoek van Buys uit 2010 is aangetoond dat het haas zich significant meer verblijft in agrarische gebieden. En alle data van de Faunabeheereenheden zijn niet meegenomen in die onderzoeken van Sovon en WENR. Deze data is afkomstig uit onder andere de trendtellingen uit het voorjaar. Deze trendtelling worden in zowel natuur- en agrarische gebieden gehouden. Bij deze trendtelling is op zijn minst één onafhankelijk persoon aanwezig. Maar klaarblijkelijk is de trendtelling voldoet niet aan de CBS voorwaarden. Dat vind ik als een klap in mijn gezicht voor de tijd en moeite die ik in alle voorjaarsstellingen die ik gedaan heb. Voor mij alleen komt dat uit op gauw gerekend op 6 uur per jaar. Dan heb ik nog de tijd en moeite niet meegeteld van de onafhankelijke medeteller en alle

andere telgebieden. Als u vasthoudt aan uw besluit om de jacht op haas en konijn te sluiten, moet ik nog maar eens heroverwegen om de voorjaars trendtellingen nog uit te voeren.

De onderzoeken van Sovon WENR hanteren een instandhoudingsdoelstelling van de Habitatrichtlijn. Dat zijn richtlijnen bedoeld voor soorten die al bedreigd zijn met uitsterven. Dat vind ik een verkeerde toepassing voor soorten die algemeen voorkomen in Nederland.

Het onderzoek van Buys 2010 en ook het Faunabeheerplan Limburg 2020-2026 geeft aan dat de haas het algemeen voorkomend diersoort is in Limburg. Voor het konijn geeft het Faunabeheerplan zelfs aan dat er een lichte stijging is in de trend. Als Sovon en WENR nu ineens aangeven dat de haas op de Rode Lijst moet komen als bedreigd diersoort, dan had toch door toch al eerder tekenen van te zien moeten zijn. Als de stand van haas en konijn dermate laag is dan had dat toch eerder moeten blijken uit de voorjaarstrendtellingen.

7.18.2.3. Conclusie

De Haas is een algemeen voorkomende soort in Nederland. Zowel in geheel Nederland als in Limburg is tussen 1997-2018 een dalende trend van de populatieomvang waarneembaar.

Bron: Faunabeheerplan 2020-2026, pag 294

7.19.2.2. Limburg

Het Konijn is een algemene soort in Limburg. Ondanks de sterk fluctuerende populatie-index laat de aantalsontwikkeling van de soort een significante, matig toenemende trend (< 5%) zien over de periode 1997-2018 in Limburg (Figuur 7.19-3).¹⁹⁸

7.19.2.3. Conclusie

Het Konijn is een algemeen voorkomende soort in Nederland. In heel Nederland is tussen 1997-2018 een dalende trend van de populatieomvang waarneembaar. In Limburg is een matig toenemende trend geobserveerd over dezelfde periode.

Bron: Faunabeheerplan 2020-2026, pag 303

Met de hazenjacht gaan de combinaties, waar ik deel van uit maak, heel zorgvuldig mee om. In de periode voor 15 oktober word een aantal keren de stand van hazen geteld met een warmtebeeldcamera. Daarmee krijgen wij een goede indruk van de absolute stand van haas en konijn. Daarop wordt een aantal bepaald voor het aantal hazen en konijnen dat per persoon geschoten mag worden. Dat leggen wij als combinatie ons vrijwillig op zodat ook in de toekomst nog gejaagd kan worden op haas en konijn. Dit is trouwens ook een wettelijke verplichting. En daarbij houden wij ook rekening met een aantal verkeersslachtoffers en predatie van roofwild. Aanvullend doe ik veel aan het bestrijden van predatoren zoals kraai, kauw en vos. Dit doe ik met de ambitie om voor een goede en evenwichtige wildstand te zorgen. En ook om schade aan agrarische gewassen te voorkomen. Graag had ik met het predatoren beheer ook de reiger, ooievaar, meeuwen, das en steenmarters erbij gehad. Blijkbaar zijn de deskundige ambtenaren bij het Ministerie en provinciehuis nog niet zo ver.

- “Vroege vogels – ooievaar eet konijn” <https://youtu.be/bTZUjKVVmkw> bron: YouTube 26-6-2014
- “Ben Stroot – Haasje aangevallen door kraaien” <https://youtu.be/4FPk9lPbyrQ> bron: YouTube 21-2-2017
- Get top life – Heron eating rabbit, duck and fish <https://youtu.be/kFZYb918Pu0> bron: YouTube 18-10-2021

Verder gaat u vlug voorbij aan het feit dat de jager een professioneel opgeleide vrijwilliger is. Praktijk ervaring wordt van generatie op generatie doorgegeven. De jager vaak in zijn jachtveld is om enkel te

monitoren. Daarmee weet een jager het beste waar, waarmee, hoe en veilig te handelen met het faunabeheer en jacht. Jagers zijn tegenwoordig dé ogen en oren in het buitengebied. De oude veldwachters zijn weg bezuinigd. De reguliere politie is meestal nergens te bekennen en die kennen de kleine paadjes niet waar juist misdrijven gepleegd worden zoals afval dumping, kamperen en vuurstoken, stroperij, etc. De jagers onderhouden contact met de boeren en agrariërs, buurtbewoners en ook met politie. Jagers zetten zich voor biotoop verbetering door de aanleg van wildakkers, bloemrijke stroken voor bijen, hommels, vlinders en andere insecten. Jagers zijn behulp bij wildaanrijdingen en het nazoeken van aangereden wild. En jagers voeren (trend)tellingen uit voor klein wild zoals de zes wildsoorten, haas, konijn, fazant, duif en patrijs. Maar ook telling van kraaiachtigen, ganzen, reeën en wilde zwijnen. U moet zich eens een voorstelling maken dat de overheid dit moet uitvoeren. Tegen welke kosten moet de maatschappij deze taak uitvoeren? En hoeveel kennis en ervaring moet dan opnieuw verworven worden?

Indien u vasthoudt aan uw besluit om de jacht op haas en konijn te sluiten, ben ik benieuwd naar welke maatregelen u treft te nemen om de stand hiervan te bevorderen. Ik denk bijvoorbeeld aan predatiebeheer van de eerder genoemde kraai, kauw en vos Maar denk dan zeker ook aan das, marterachtigen, meeuw, reiger en ooievaar. En vergeet dan niet de loslopende honden, hun baasjes en andere recreanten die niet op de (wandel)paden willen blijven. Wat denken van (verwilderde) katten. Op het oog een lief huisdier maar jaarlijks worden talloze vogels en kleine zoogdieren door katten gedood. Dan zijn er ook nog mensen die (gesteriliseerde) katten in de natuur uitzetten. In mijn optiek is dat verkeerd beleid. Daarnaast kunt u maatregelen nemen om het biotoop te verbeteren, advies geven het maaibeleid van agrarische en andere terreinbeheerders.

En uw besluit is een onrechtmatige beperking van het eigendomsrecht. Het eigendomsrecht wordt specifiek beschermd door het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens. Alleen bij grote maatschappelijke noodzaak zou de overheid dit eigendomsrecht kunnen inperken. En op basis van een ondeugdelijk onderzoek beschouw ik uw besluit niet van grote maatschappelijke noodzaak. Daarbij biedt u geen compensatie aan voor het beperken van het volledige en ongestoorde genot van het eigendom.

Mijn advies aan u is voordat u een besluit neemt over het sluiten van de jacht op haas en konijn om eerst een gedegen onderzoek te doen. Wellicht is het mogelijk om de telmethode uit te breiden met warmtebeeldkijkers. Ik wil u met alle plezier een keer uitnodigen om te komen kijken in mijn jachtveld hoe wij ermee omgaan en hoe wij een voorjaars trendtelling uitvoeren.

Hoogachtend,

Victor Mattart
Posterholt
vmattart@home.nl